

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Бухгалтерського обліку та аудиту
(повна назва кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»
(назва магістерської програми)

на тему: «Облік, аналіз та аудит витрат від операційної діяльності на прикладі
ТОВ «ГЛОБУС-АВТО»

Виконавець:

студентка 6 курсу 61 групи ФМОІТ

Винярська М. А.

(прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

Науковий керівник:

кандидат економічних наук, доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Шерер І.Л.

(прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

ОДЕСА – 2020

Актуальність теми. На сучасному етапі розвитку економіки України та перебування на шляху до побудови ринкових економічних відносин, зростають вимоги до якості бухгалтерської інформації, інформативності бухгалтерського обліку та звітності. Первинною метою господарської діяльності підприємства, що завершує процес кругообігу капіталу, є зменшення вартості, товарів, виконаних робіт, наданих послуг, для цієї мети найбільш доцільне зменшення витрат за рахунок їх оптимізації. Операційні витрати виступають одним з головних факторів для формування собівартості готової продукції на промислових підприємствах. До того ж ціна готової продукції, робіт та послуг відіграє головну роль у забезпеченні конкурентоспроможності підприємства, оскільки правильна сформована собівартість з оптимізованими витратними буде користуватись попитом. Застосовування нових підходів до калькулювання собівартості, підрахунку фінансових результатів, методів аналізу витрат і дасть змогу прийняття на цій основі раціональних управлінських рішень, адекватних цій економічній ситуації. У зв'язку з цим потребує удосконалення облік, аналіз та аудит операційних витрат, що і обумовило актуальність теми дослідження.

Мета дослідження процес узагальнення та систематизації теоретичних положень, розробка та обґрунтування рекомендацій щодо удосконалення методики обліку та аудиту операційних витрат на вітчизняних суб'єктах малого підприємництва.

Завдання дослідження:

- узагальнити теоретичні підходи до визначення сутності поняття «витрати» як економічної категорій;
- розкрити сутність операційних витрат, їх види та класифікацію;
- розкрити документальне забезпечення обліку витрат від операційної діяльності;
- розглянути ведення обліку витрат на досліджуваному підприємстві;
- висловити пропозиції шляхів покращення обліку витрат від операційної діяльності;
- узагальнити методичні аспекти та надати практичні рекомендації щодо проведення аудиту витрат від операційної діяльності на ТОВ «ГЛОБУС-АВТО»;

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є облік, аналіз та аудит витрат від операційної діяльності на досліджуваному підприємстві ТОВ «ГЛОБУС-АВТО».

Предмет дослідження. Предметом дослідження виступає сучасна система обліку, аналізу та аудиту витрат від операційної діяльності, її реалізація на вітчизняних підприємствах.

Методи дослідження. Для досягнення мети дослідження були застосовані такі методи: аналіз, синтез, індукція, дедукція, - при вивченні теоретичних основ обліку та аудиту; при розрахунку економічних показників - зіставлення, порівняння статистичне групування; при теоретичних узагальненнях та розробці пропозицій – системний та абстрактно-логічний методи; та інші.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою дослідження слугували законодавчі та інші нормативно-правові акти, П(С)БО, МСФЗ, МСА,

наукові статті, монографії вітчизняних та зарубіжних вчених, матеріали наукових конференцій, дані засобів масової інформації та мережі Internet за темою дослідження, а також первинна документація, облікові регістри, внутрішня та зовнішня звітність базового підприємства.

Структура та обсяг дипломної роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (75 найменувань) та 40-а додатків. Загальний обсяг роботи становить 101 сторінку. Основний зміст викладено на 90 сторінках. Робота містить 30 таблиці, 21 рисунок.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи підготовлено публікацію Шерер І. Л., Винярска М. А. «Особливості та провідні точки зору щодо формування витрат» у збірнику наукових праць студентів «Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аудиту, оподаткування та аналізу в умовах міжнародної інтеграції», ХНТУ 2020 р. с.109-112.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У *першому розділі* було проведено аналіз існуючих підходів до сутності витрат від операційної діяльності в науковому середовищі, розглянуті питання порядку класифікації, поділ за елементами витрат, питання формування виробничої собівартості. Розглядалися питання нормативно-правового регулювання відображення операцій пов'язаних з операційними витратами.

В *другому розділі* було проведено ознайомлення з об'єктом дослідження та опрацьовані питання практики обліку витрат від операційної діяльності на ТОВ «ГОБУС-АВТО». Викладено методику аудиту та надано пропозиції щодо проведення аудиту на об'єкті дослідження. Були визначені недоліки та надані конструктивні пропозиції стосовно удосконалення організації обліку на підприємстві.

В *третьому розділі* було проведено загальний аналіз структури витрат ТОВ «ГОБУС-АВТО». Здійснено аналіз витрат на оплату праці та витрат операційного періоду за даними ТОВ «ГОБУС-АВТО». Надані рекомендації для покращення функціонування підприємства за темою кваліфікаційної роботи.

ВИСНОВКИ

За результатами дослідження зроблено наступні висновки та пропозиції.

На сьогоднішній день не існує єдиного підходу до визначення сутності понять «операційні витрати». Провівши детальний аналіз існуючих підходів до сутності операційних витрат в науковому середовищі нами були узагальнені та запропоновані наступні їх визначення.

Поняття «витрати» наведено у П(С)БО 16 «Витрати», де зазначається, що витрати – зменшення економічних вигід у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, яке призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками).

Згідно економічного змісту витрати – витрати втрачених можливостей, тобто

сума коштів, яку можна одержати за більш вигідного використання ресурсів.

Під класифікацією операційних витрат розуміють групування розрахунків з дебіторами та кредиторами за певними ознаками залежно від певних критеріїв чи для досягнення певних цілей. Класифікація витрат – це обґрунтоване групування витрат за відповідними ознаками для їх більшої деталізації та розуміння

Під операційними витратами прийнято розуміти виражені в грошовій формі витрати трудових, матеріальних, нематеріальних, фінансових ресурсів для здійснення операційної діяльності. Саме тому, найбільш значущими серед перелічених витрат є операційні витрати, які найбільш повно розкривають сферу діяльності підприємства.

Операційні витрати регламентують чинні нормативно-правові документи, які забезпечують облік та контроль за правильним та раціональним використанням коштів.

ТОВ «ГЛОБУС-АВТО» зареєстровано в 2002 році, підприємство займається виготовленням і реалізацією прибиральних машин та обладнання, використовуючи виробничі площі Одеського автоскладального заводу. На даному етапі пріоритетними напрямками діяльності є виробництво комунальної техніки для українських підприємств. Ведення бухгалтерського обліку на підприємстві здійснюється автоматизовано за допомогою програм 1С: Бухгалтерія, Клієнт-банк, Medoc, Fredo у відповідності до облікової політики підприємства, що затверджується наказом директора підприємства «Про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику підприємства». ТОВ «ГЛОБУС-АВТО» здійснює складає фінансову звітність відповідно до П(с)БО.

В ході дослідження узагальненні та систематизовані теоретичні положення, розроблені та обґрунтовані рекомендації щодо удосконалення методики обліку та аудиту операційних витрат на ТОВ «ГЛОБУС-АВТО», яке є малим підприємством.

Був виконаний ряд поставлених завдань, а саме:

- узагальнено теоретичні аспекти до визначення сутності поняття «витрати» як економічної дефініції;
- розкрито сутність операційних витрат;
- досліджені види та класифікація операційних витрат;
- на прикладі ТОВ «ГЛОБУС-АВТО» проаналізовано документальне забезпечення обліку витрат від операційної діяльності та розглянуто ведення обліку витрат;
- надано практичні рекомендації щодо проведення аудиту витрат від операційної діяльності, розроблено робочі документи.

У структурі витрат звичайної діяльності найбільшу частку складають витрати операційної діяльності, зокрема, собівартість реалізованої продукції (питома вага якої у загальній сумі витрат від звичайної діяльності товариства збільшилась з 88,33 % у 2017 році до 91,28% у 2019 році).

Оцінюючи ліквідність, видно, що на підприємстві недостатньо поточних (оборотних) активів для погашення поточних зобов'язань (коефіцієнт загальної ліквідності нижче нормативного значення), хоча і спостерігається позитивна тенденція зростання ліквідності на кінець 2019 року. Втім для власників

підприємства недостатня ліквідність може означати зменшення прибутковості, втрату контролю та часткову або повну втрату вкладень капіталу.

Зменшення доходів відбувається меншими темпами у порівнянні зі зменшенням витрат (32,45 % відносно 28,02 %), що свідчить про позитивну динаміку. Втім зменшення собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) вказує, що управлінський апарат підприємства доцільно здійснює заходи по мінімізації витрат, що є складовими виробничої собівартості продукції (робіт, послуг), а також загальновиробничих і наднормативних витрат.

Результати проведеного аналізу заробітної плати дозволяють рекомендувати такі заходи.

- Темпи росту виробництва та реалізації продукції мають випереджати темпи росту середньої заробітної плати робітників.

- Необхідно слідкувати за тим, аби адміністративні витрати збільшувались в меншому темпі, ніж заробітна плата загальновиробничого або виробничого (в майбутньому) персоналу.

- Для покращення роботи відділу збуту рекомендовано ввести систему заробітної плати оклад та процент від продажів. Це буде мотивувати працювати та більше реалізовувати продукцію, знаходити нові ринки збуту, виходити на міжнародний рівень.

- В подальшому рекомендовано більше використовувати само зайнятих осіб для співпраці, це допоможе зменшити витрати на податки.

Для оптимізації витрат періоду доцільно збільшити нагляд та контроль адміністративного апарату, рекомендовано проводити такі дії.

1. Якомога менше користуватись іноземною валютою, з контрагентами іноземного походження намагатись проводити оплату не лише згідно з умовами договорів, а й звертати увагу на курс НБУ під час розрахунку.

2. Для робітника бухгалтерії, який здійснює банківські операції з купівлі-продажу іноземної валюти виділити кошти для відвідування тренінгу з біржового трейдингу.

3. Для зменшення втрат від собівартості виробничих запасів використовувати на підприємстві не метод ФІФО як визначено за Наказом про облікову політику, а метод вибуття запасів - ідентифікованої собівартості, адже він рекомендований для підприємств які займаються торгівлею автомобілів.

4. Розпочати співпрацю з експедиторськими компаніями з меншими цінами за транспортування.

5. Бухгалтерії рекомендовано статтю Інші витрати пов'язані зі збутом виокремити для більш чіткого розуміння існуючої системи, для подальших податкових перевірок.

6. Оплату праці рекомендовано підвищувати лише у разі збільшення обсягів продажу працівником відділу збуту, або збільшення мінімальної заробітної плати в країні.

7. Рекомендовано застосовувати планові калькуляції, а не лише попередні. Це дасть змогу адміністративного апарату більшу можливість для участі та збільшить шанс на перемоги у тендерах на державні закупівлі.

АНОТАЦІЯ

Винярьська М. А. «Облік, аналіз та аудит витрат від операційної
(прізвище та ініціали студента) (назва кваліфікаційної роботи)
 діяльності на прикладі ТОВ «ГЛОБУС-АВТО»
 кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності
«071 Облік і оподаткування» за освітньою програмою
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»
 Одеський національний економічний університет
 м. Одеса, 2020 рік

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – система обліку, аудиту та аналізу витрат від операційної діяльності в системі управління суб'єкта малого підприємництва.

У роботі розглянуто теоретичні аспекти визначення операційних витрат, їх класифікації, законодавча регламентація. Розглядається порядок формування та шляхи оптимізації операційних витрат. Досліджується документальне забезпечення та організація первинного, аналітичного, синтетичного обліку витрат від операційної діяльності.

Проаналізовано склад витрат на оплату праці та витрат операційного періоду з метою оптимального управління витратами на досліджуваному підприємстві. Розкрито ефективність системи внутрішнього аудиту операційних витрат на підприємстві.

Запропоновано напрями удосконалення обліку, аналізу, аудиту, та шляхи оптимізації операційних витрат на вітчизняних підприємствах.

Ключові слова: операційні витрати, класифікація, нормативно-правове забезпечення, витрати періоду, аналіз, аудит.

ANNOTATION

Vyniarska M. A. «Accounting, analysis and audit of operating expenses
(students surname and initials) (work title)
 by the example of GLOBUS-AUTO LLC»
 Thesis for master degree in a specialty
«071 Accounting and taxation» under the master's program
«Accounting, audit and taxation of entrepreneurial activity»
 Odessa national economic university
 Odessa, 2020

Master's qualification work consists of three sections. The object of research - the system of accounting, auditing and analysis of operating expenses in the management system of a small business entity.

The paper considers the theoretical aspects of determining operating costs, their classification, legislation. The order of formation and ways to optimize operating costs are considered. Documentary support and organization of primary, analytical, synthetic accounting of operating expenses are investigated.

The composition of labor costs and operating period costs is analyzed in order to optimally manage costs at the studied enterprise. The efficiency of the system of internal audit of operating costs at the enterprise is revealed.

The directions of improvement of the account, the analysis, audit, and ways of optimization of operating expenses at the domestic enterprises are offered.

Keywords: operating costs, classification, regulatory support, period costs, analysis, audit .